

WIESŁAW TOPOLSKI

* 17 I 1935, Hajnówka

† 13 IV 1996, Szczytno

Życiorys¹

Wiesław Topolski
naucz.[yciel] szk.[oły] podstaw.[owej]²
w Warkałkach
pow. Morąg

Morąg 25. XI- 1955 r.

Urodziłem się 17 stycznia 1935 r. w Hajnówce woj. Białystok. Ojciec był kolejarzem, matka gospodynią domową. Cały okres wojny przeżyliśmy w Hajnówce. Po wyzwoleniu (18.VII – 44 r[.]) ojciec pracował nadal na kolei, a ja uczęszczałem do szkoły. We wrześniu 1944 r. ojciec ochotniczo wstąpił w szeregi I Armii WP a w kwietniu 1945 zginął na froncie. W kwietniu 1946 r. przyjechaliśmy do Szczytna. Tam w 1950 r. ukończyłem szkołę podstawową, następnie zostałem przyjęty do liceum pedagogicznego w Giżycku. Liceum ukończyłem w 1954 r. Pracowałem początkowo w szkole

¹ Zachowuję pisownię zgodną z oryginałem – G.O.

² Uzupełnienia w nawiasach kwadratowych pochodzą ode mnie – G.O.

podstawowej w Miłakowie³, a od 13 stycznia b.r. pracuję do chwili obecnej w Warkałkach⁴. 15 lipca b.r. zawarłem związek małżeński z ob. Pulnik Emilią.

Wiesław Topolski (podpis czytelny)

Uzupełnienia na podstawie archiwaliów LO w Szczytnie i źródeł własnych

Wiesław Antoni Topolski urodził się w czwartek 17 stycznia 1935 roku w Hajnówce. Jego ojcem był kolejarz Stanisław Topolski (?–1945), a matką Walentyna Topolska z d. Poznysz (1910–2001), która zajmowała się prowadzeniem domu. Miał dwoje młodszego rodzeństwa: siostrę Danutę (1940–2020)⁵ i brata Juliana (1943–2013)⁶. Pomimo toczącej się od 1 września 1939 wojny Wiesław Topolski podjął edukację szkolną stopnia podstawowego, którą zakończył po przyjeździe do Szczytna. Od 1 września 1950 roku był już uczniem Państwowego Liceum Pedagogicznego w Giżycku; dyplom jego ukończenia otrzymał w 1954 roku. Ale zanim to się stało, Julian Rojewski, dyrektor giżyckiej placówki, i wychowawca klasy, do której uczęszczał Wiesław Topolski, wystawili mu 13 maja 1954 roku następującą opinię:

Topolski Wiesław ur. 17.I.1935 w Hajnówce pochodzi z rodziny robotniczej. W szkole wykazał wszechstronne uzdolnienia, szczególnie w kierunku humanistycznym. Z przedmiotów ścisłych jest zainteresowany chemią. Wykazuje zamiłowanie do pracy naukowej. Zainteresowanie się zawodem nauczycielskim bierne. Nadaje się na nauczyciela wf, i innych przedmiotów do szkoły podstawowej, albo instruktora pow. wf. Ma ukończony kurs żeglarski ze stopniem. Jest członkiem ZMP. Z zadań organizacyjnych wywiązuje się dobrze. Jest bliski klasowo, politycznie wyrobiony⁷.

Z jednego z zachowanych w zbiorach LO dokumentu wynika, że przed 11 IX 1964 roku Wiesław Topolski miał już ukończone studium nauczycielskie. Niestety, w zaświadczeniu wystawionym przez Wydział Oświaty i Kultury Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Szczytnie nie podano, jakie studium nauczycielskie zostało przez niego ukończone. Wskazano też błędnie, że zawód nauczyciela Wiesław

³ Miłakowo – gmina miejsko-wiejska położona obecnie w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie ostródzkim.

⁴ Warkalki to niewielka wieś w Polsce należąca obecnie administracyjnie do województwa warmińsko-mazurskiego, do powiatu ostródzkiego i gminy Miłakowo.

⁵ Jest pochowana na cmentarzu komunalnym w Szczytnie razem z matką Walentyną Topolską (kwatera A II, rząd IX, numer grobu 4).

⁶ Jest pochowany na cmentarzu komunalnym w Szczytnie (kwatera III D, rząd VIII, numer grobu 15).

⁷ Zachowałem pisownię zgodną z oryginałem.

Topolski wykonuje od 1 września 1954, gdyż on sam podał sierpień 1954 jako początek działalności pedagogicznej. W kwestionariuszu osobowym przygotowanym z myślą o przejściu Profesora Topolskiego na emeryturę termin ten uściślono jeszcze bardziej: 15 VIII 1954.

Wiesław Topolski studia magisterskie na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Gdańskiego podjął pod koniec szóstego dziesięciolecia XX wieku i wybrał matematykę jako kierunek studiów. 13 lipca 1973 roku otrzymał dyplom ukończenia studiów wyższych z wynikiem dobrym i uzyskał tytuł magistra matematyki.

Na podstawie zachowanych umów o pracę i zapisów w *Księdze honorowej LO* ścieżka zawodowa Wiesława Topolskiego wygląda następująco:

- 1) Szkoła Podstawowa w Miłakowie: VIII 1954 – 12 I 1955⁸;
- 2) Szkoła Podstawowa w Warkałkach: 13 I 1955 – 20 XI 1957 (kierownik i nauczyciel)⁹;
- 3) Szkoła Podstawowa nr 2 w Szczytnie: 21 XI 1957 – 31 VIII 1973;
- 4) Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących w Szczytnie: 1 IX 1964 – 31 sierpnia 1967 (nauczyciel języka rosyjskiego);
- 5) Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących w Szczytnie: 1 IX 1967 – 31 VIII 1968;
- 6) Szkoła Podstawowa dla Pracujących: 1 XI 1968 – ? (nauczyciel fizyki);
- 7) Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących w Szczytnie: 1 IX 1968 – 15 IX 1968;
- 8) Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących w Szczytnie: 1 IX 1973 – 31 VIII 1975;
- 9) Zespół Szkół w Szczytnie: 1 IX 1975 – 31 VIII 1984¹⁰;
- 10) Liceum Ogólnokształcące w Szczytnie – na emeryturze: 1 IX 1984 – 31 VIII 1986.

Na podstawie pisma Mariana Krygiera, ówczesnego szczycieńskiego inspektora oświaty i wychowania, z 21 października 1981 roku (sygn. 1/81), Wiesław Topolski „stał się od dnia 1 października 1981 r. PROFESOREM SZKOŁY ŚREDNIEJ”. 30 marca 1984 Profesor Topolski złożył na ręce Józefa Godyckiego-Ćwirki, dyrektora Zespołu Szkół, prośbę o przeniesienie na emeryturę z dniem 31 sierpnia 1984. 25 maja 1984 otrzymał zgodę (sygn. ZSO/404/84).

Wiesław Topolski był dwukrotnie żonaty. 15 lipca 1955 poślubił Emilię Pulnik. Z tego związku przyszedł na świat dwaj synowie: Marek (1955–) i Andrzej Ryszard (1956–). Po raz drugi ożenił się 20 sierpnia 1960 roku z urodzoną w Czerwoncu Feliksą Szymborską (1925–2013)¹¹. Korzystając z uprzejmości Kresowiaków, Państwa

⁸ W kwestionariuszu osobowym przygotowanym z myślą o przejściu Profesora Topolskiego jest inny termin: nie 12 I, lecz 14.

⁹ W kwestionariuszu osobowym przygotowanym z myślą o przejściu Profesora Topolskiego na emeryturę podano następujące cezurę: 15 I 1955 – 20 XI 1957.

¹⁰ Ale w składzie Rady Pedagogicznej LO w r. szk. 1975/1976 nie ujęto nazwiska profesora Wiesława Topolskiego. Pojawia się ono po raz pierwszy w roku następnym: 1976/1977.

¹¹ Feliksa Topolska była nauczycielką geografii w Szkole Podstawowej nr 3 w Szczytnie. Początek jej zatrudnienia w tej placówce – 1967 rok. Zob. *50-lecie3 Szkoły Podstawowej nr 3 w Szczytnie im. Marii*

Żenczykowskich – Jadwigi (1906–1992) i Stanisława (1900–1979), Wiesław Topolski mieszkał przez jakiś czas z rodziną u nich w poniemieckiej willi przy ulicy Marii Konopnickiej 64¹². Później, aż do śmierci, żył w tzw. domu nauczyciela przy ulicy ks. Walentego Barczewskiego 1.

Od 15 października 1950 do grudnia 1956 roku Wiesław Topolski należał do Związku Młodzieży Polskiej, a od 1954 do Związku Nauczycielstwa Polskiego. Odbył służbę wojskową i przeszedł do rezerwy ze stopniem kaprała. Za dwudziestoletnią sumienną pracę pedagogiczną otrzymał Złoty Krzyż Zasługi, a 14 października 1983 roku – nagrodę specjalną Kuratora Oświaty i Wychowania za szczególne osiągnięcia w pracy dydaktycznej i wychowawczej.

Profesor Wiesław Topolski zmarł nagle w Szczytnie w sobotę 13 kwietnia 1996 roku, przeżywszy 61 lat. Został pochowany w grobowcu rodzinnym na cmentarzu komunalnym w Szczytnie (kwatery A IV, rząd VII, numer grobu 4). Pamięć o tym wieloletnim nauczycielu języka rosyjskiego, fizyki i przede wszystkim matematyki utrwalono w *Księdze honorowej LO*.

Skłodowskiej-Curie. 1954–2004. Red. B. Borowa, E. Napiórkowska, E. Purzycka, W. Tyszkiewicz, S. Kulas. Szczytno 2004, s. 39. Feliksa Topolska zmarła w Nidzicy. Jest pochowana na cmentarzu komunalnym w Szczytnie razem z matką, Józefą Szymborską (1890–1974), i mężem, Wiesławem Topolskim (kwatery A IV, rząd VII, numer grobu 4).

¹² Z tej samej uprzejmości korzystał również profesor Jerzy Erwin (1929–2022), nauczyciel języka niemieckiego w szczycieńskim LO, który zaprzyjaźnił się z rodziną Państwa Żenczykowskich i Śnieżko-Błockich. Z prof. Zofią Śnieżko-Błocką z pasją uprawiali przydomowy ogródek, a zamięłowanie do uprawy kwiatów pozostała w nim do końca życia.

ANEKS FOTOGRAFICZNY

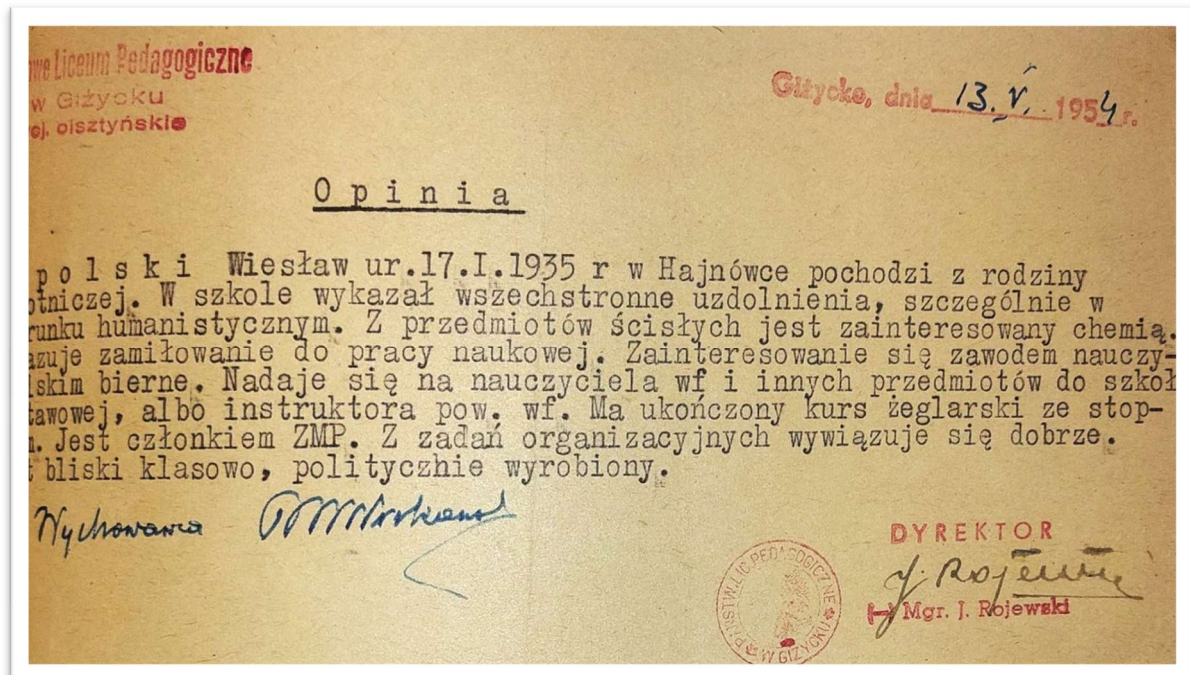
PORTRETY

Ryc. 1 (a, b, c). Portrety Wiesława Topolskiego z lat pracy zawodowej.

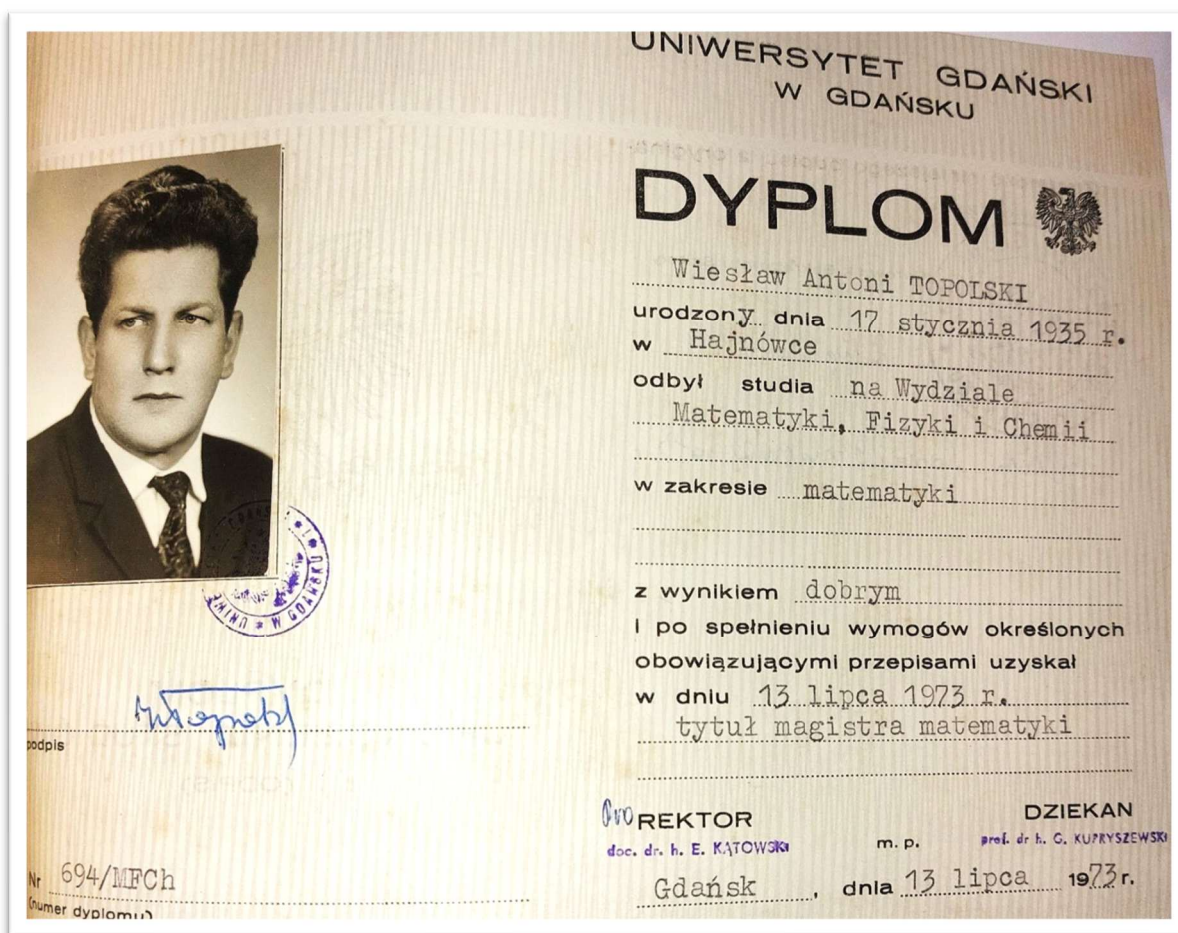
Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

EDUKACJA

Ryc. 2. Opinia o Wiesławie Topolskim z ostatniego roku nauki
w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Giżycku (13 V 1954).

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 3. Dyplom ukończenia studiów wyższych (13 VII 1973).

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Z ŻYCIA SZKOŁY

Ryc. 4. Widok na budynek szkoły, w której w latach 1945–1970 funkcjonowało Liceum Ogólnokształcące i w którym nauczycielem języka rosyjskiego i matematyki był Wiesław Topolski w okresie 1964–1968. Szczytno, ul. Jana Kasprowicza 1.

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

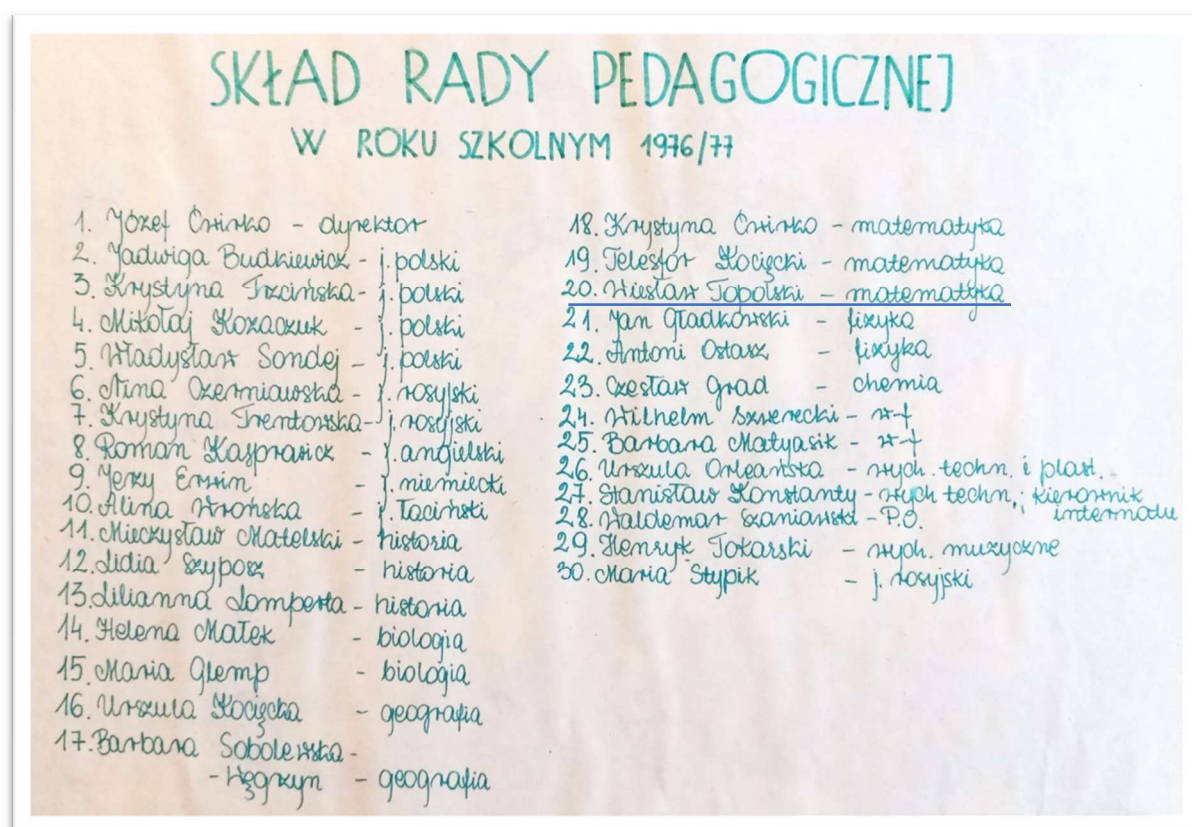
**Ryc. 5. Współczesny widok na budynek Liceum Ogólnokształcącego,
w którym Wiesław Topolski pracował w latach 1973–1986.**

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

**Ryc. 6. Współczesny widok na wejście do budynku Liceum Ogólnokształcącego,
w którym Wiesław Topolski pracował w latach 1973–1986.**

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 7. Karta z kroniki LO z lat 1976–1980. Skład Rady Pedagogicznej, w której po raz pierwszy wymienia się nazwisko prof. Wiesława Topolskiego.

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

**Ryc. 8. Studniówka w r. szk. 1980/1981. Przy stole siedzą profesorowie:
Barbara Matyasik i Wiesław Topolski.**

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Szczytno, dnia 21 października 1981 r.

Nr 1/81

Obywatel
mgr Wiesław TOPOLSKI
nauczyciel dyplomowany
Liceum Ogólnokształcącego
w Szczytnie

ZMIANA STANOWISKA SŁUŻBOWEGO

Po spełnieniu warunków określonych
w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 1971 r. - Karta
praw i obowiązków nauczyciela /Dz.U. Nr 16, poz. 114/
z późniejszymi zmianami stał się Obywatel od dnia 1 paź-
dziernika 1981 r. PROFESOREM SZKOŁY ŚREDNIEJ.
Decyzja niniejsza zmienia zawarte w akcie nominacji
określenie zajmowanego dotychczas przez Obywatela
stanowiska w służbie nauczycielskiej.
Od decyzji niniejszej służy Obywatelowi prawo odwołania się
do Kuratora Oświaty i Wychowania w Olsztynie w terminie 14 dni
od dnia jej doręczenia.

INSPEKTOR
OŚWIATY I WYCHOWANIA
[Signature]
mgr Stanisław Kręgiel

Ryc. 9. Decyzja o mianowaniu Wiesława Topolskiego profesorem szkoły średniej (21 X 1981).

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

Ryc. 10. Matura z matematyki w r. szk. 1985/1986. Siedzą od prawej profesorowie: Wiesław Topolski, Anna Pawelczyk, Janina Gałosz, Józef Grycel.

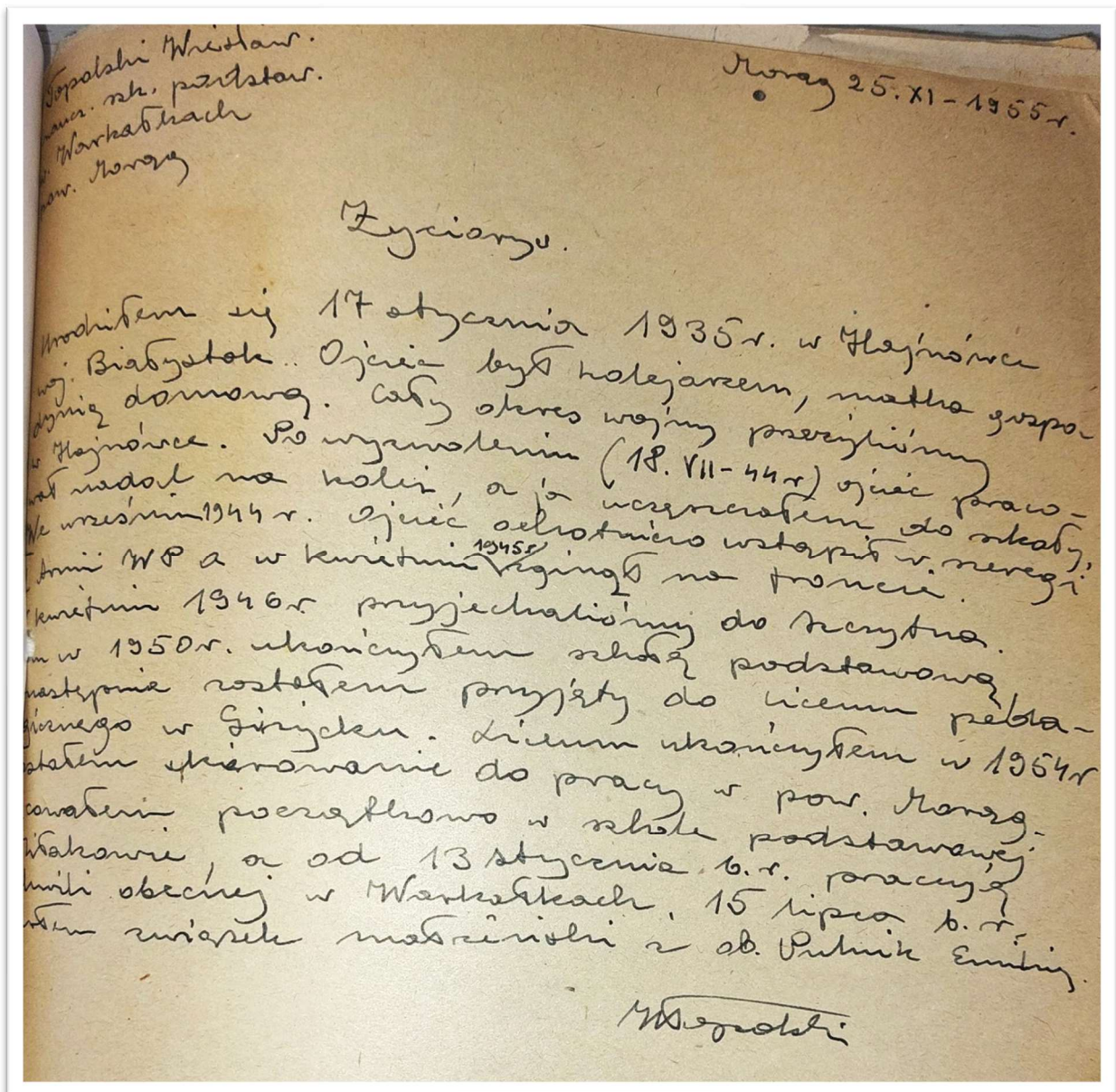
Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

**Ryc. 11. Profesorem LO podczas pochodu majowego w 1986 roku.
Od lewej: Czesław Grad (w okularach), Wiesław Topolski, Józef Godycki-Ćwirko,
Wilhelm Szwerecki, Józef Goryszewski.**

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie

PRYWATNIE

Ryc. 12. Napisany odręcznie życiorys Wiesława Topolskiego (25 XI 1955).

Źródło: Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczycie

Ryc. 13. Profesorowie od lewej: Wiesław Topolski, Adolf Gałuszka i Jerzy Erwin (1957).

Źródło: Archiwum prywatne Jarosława Jurczenki

**Ryc. 14. Dom nauczyciela w Szczytnie przy ulicy ks. W. Barczewskiego 1,
w którym mieszkał Wiesław Topolski do 13 IV 1996 roku.**

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

MIEJSCE SPOCZYNKU

Ryc. 15. Grobowiec rodzinny Topolskich na cmentarzu komunalnym w Szczycie (2024).

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 16. Tablica informacyjna na mogile rodzinnej Topolskich (2024).

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

*Archiwalny materiał kadrowy LO zeskanowała Anna Tobolewska
Biogram napisał i całość opracował dr hab. Grzegorz Ojcewicz*